

Miért van szükség a paksi bővítésre? — Hiedelmek, rögeszmék és a valóság.

Karc FM Rádió 2017. március 12.

*A sors szimfóniája. Múlt és jelen – **Papp Endre műsora***

P.E.: Szeretettel köszöntöm a Karc FM stúdiójában **Járosi Mártont**, az Energiapolitika 2000 Társulat elnökét. Köszönöm, hogy eljött. Azért hívtuk el, mert nemrég a Lehet Más a Politika arról tartott tájékoztatót, hogy különféle kérdéseket tesznek fel és valamelyiket talán el fogják fogadni. Népszavazást akarnak a Paksi Atomerőmű bővítése ellen. Sőt, olyanokat is lehetett olvasni, hogy egyáltalán később se legyen, szereljék le, szántsák fel, hintsék be sóval a helyét, stb., stb. Ami én nálam kiverte a biztosítékot az az volt, hogy azt mondta Szél Bernadett, hogy elmennek a falig, sőt azon túl is. Mit jelent az, hogy a falon túl? Ez nekem nagyon furcsa volt, hogy finoman fogalmazzak. El kell mondanom, hogy ezt a műsort március 3-án rögzítjük, és valamikor később kerül csak adásba. Csak hogy az eddig történetekről van tudomásunk. Mi Önnek a véleménye erről?

J.M.: Én is szeretettel köszöntöm a hallgatókat. Örülök, hogy itt lehetek ismét a stúdióban, és hogy módom van kifejtetni a véleményemet ezekről a társadalmat foglalkoztató kérdésekről. Először szeretném leszögezni, hogy nagyon sajnálatosnak tartom, hogy ezek az ún. „demokratikus mini pártok” bohózatot csinálnak, vagy akarnak csinálni a népszavazás intézményéből, ami egy nagyon komoly dolog, a népszuverenitásnak egyik nagyon fontos intézménye. Ez a „falig” meg a „falon túl”, meg „nekimegyek a falnak”, ezek olyan kijelentések, amelyeknek semmiféle szakmai háttere nincs. De mondhatnám, hogy még tisztességes politikai tartalma sincsen. Ha valaki a mai helyzetben arról beszél, hogy szavazzunk egy eldöntött, az ország ellátásbiztonsága szempontjából kiemelt létesítményről, most utólagosan, az tulajdonképpen azt mondja, amit Aszódi Attila kormánybiztos úr egy nyilatkozatában megfogalmazott: mivel az államnak minden esetben garantálni kell az áramellátást., ennek tudatában, ha egyáltalán felmerül valamiféle népszavazás megtartása, akkor a választóktól azt kell megkérdezni, hogy szükségük van-e a villamos energiára. Tulajdonképpen erről van szó.

P.E.: De ez nevetséges kérdés, hiszen mindenhol szükségünk van rá.

J.M.: Ön is elnevette magát, mert ugye nevetséges a felvetés.

P.E.: Ja igen, ők szokták mondani azt, amit a Présház.hu portálon olvastam egy Önnel folytatott interjúban „minek az erőmű, itt a konnektor”. A konnektorig azonban el kell jutnia valahogy az áramnak.

J.M.: Hát igen. Hozzá szoktattak bennünket ahhoz, hogy csak az igényeket kell előterjeszteni, és ha villanyra van szükség, akkor ott a konnektor.

P.E.: De ezt én jónak tartom, hogy ott a konnektor és benne az áram!

J.M.: Igen, csak a helyzet az, hogy ennek az áramnak most több mint 30%-a importból származik. Nem itthon állítjuk elő. Ez az ellátásbiztonságot jelentősen veszélyezteti. Egyetlen számot mondok csak. Ennek az évnek az első hónapjaiban kb. 2000-2200 MW-ot kellett importból vételeznünk, ez akkora, mint amekkora Paksnak a teljesítménye. Ennyi hiányzik a rendszerből. De miért hiányzik? Azért, mert a hazai erőművek elöregedtek, azokat nem újítták meg és nincs megfelelő kapacitás. Az import pedig olyan, mint a kutya vacsorája. Tehát, ha ott van felesleg, akkor adják, de adott esetben, ha megszorul a kapca, akkor nem adják, mert nekik is szükségük van rá. Ennek a veszélye pedig ebben a helyzetben tulajdonképpen fennáll. Szeretném, ha nem következne be az, hogy egyszer csak a konnektorban nem lenne áram. Mit szólnának ehhez azok, akik, most azt kiabálják, hogy „minek az atomerőmű, vagyis minek a villamos energia?”

P.E.: Múlt időben is mondhatjuk, egy-két balkáni országban, melyekben szintén ezt javasolták nekik nagyon okosan, hogy minek erőművet fejleszteniük, azokban az országokban a mostani téli időkben sokfelé áramhiány volt, nem volt áram bizony a konnektorban. Nekik is azt javasolták, hogy importból szerezzék be a hiányt, de nem tudtak importálni bizonyos időszakokban.

J.M.: Jobb lenne, hogy ha ezt a villanyellátási kérdést nem züllesztnék le napi aktuálpolitikai érdekekből, feltűnési viszketegségből egy ilyen ál-politikai kérdéssé; felelősen kellene gondolkodni erről a dologról. El kell mondanom, hogy nem volt ez mindig így Magyarországon. Tehát még a szocializmus idején is az akkori kormányzat az energiaellátást fontos kérdésnek tekintette és felépültek erőművek, stb. És, most, egy állítólag fejlettebb világban, hogy kerülünk ilyen helyzetbe? Hát úgy kerülünk ilyen helyzetbe, hogy privatizálták a villamos energia ipart, az idegen tőke „betette a lábát”, és nem történtek fejlesztések. Mindennek következménye az, hogy a hazai rendszerben teljesítményhiány állt elő. No de miért nem történtek meg a fejlesztések? Hát azért, mert a privát szereplőknek nincsen ellátási kötelezettsége, hanem csak akkor építenek erőművet – és ezért nem építettek – ha nekik az profitábilis. Valamikor a kulcsszó a villamos energia ellátásban az ellátásbiztonság, és ennek édestestvéreként a legkisebb költség elve volt, ez volt a fő meghatározó irány. A piacgazdaságban pedig a legnagyobb profit elve az irányadó. Ennél fogva csak a rövidtávú, un. „piaci érdekek” érvényesülnek, de a jövőbeli kapacitás biztosításáról nem gondoskodnak. Ezért állt elő ez a kapacitáshiány. Az államot azonban természetesen kötelezettség terheli az állampolgáraival szemben. Elég csak utalni a Villamos Energia Törvényre, amely kimondja, hogy az államnak biztosítani kell a villamos energiát. Amit most mindenki természetesnek tart. De tudni kell, hogy ezt ez a piaci rendszer veszélyezteti. Ezért van az, hogy az állam, a felelős

állam kénytelen azokat a kapacitásokat létrehozni, amik szükségesek az ellátáshoz. Nem jókedvében teszi ezt az adott kormányzat, hanem a felelősségétől indítva. Világosan látszik, hogy kell erőművet építeni. (Megjegyzem, hogy nem csak a Paks kettőről van szó, hanem 2030-ig a paksi kapacitáson kívül még nagyságrendileg 4000-5000 MW erőművi kapacitást kell létrehozni.)

P.E.: Majdnem ugyanannyit, vagy még többet.

J.M.: Igen.

P.E.: És ezek nem elsősorban atomenergiára.

J.M.: Igen, de erre később térjünk vissza, egyelőre maradjunk ennél a témánál. Tehát erőművet építeni nem egy elhatározás kérdése, amikor arra várunk, hogy ez vagy az olcsóbb lesz, meg majd felfutnak a megújulók, stb., ezek csak jelszavak. Itt ezer MW-okról van szó. Erőművet építeni nagy befektetés, ezért nem csinálja a rövid megtérülésben érdekelt tőke. És pénz kell hozzá. Az államnak megvan és megvolt a szándéka, hogy ezt megoldja, de nincsen pénze. Miért nincs pénze? Azért, mert a privatizáció következtében a villamos energia iparban az elmúlt évtizedekben keletkezett nyereség nagy részét kiszivattyúzták az országból. Tehát nem halmozódott fel az új kapacitás létesítéséhez szükséges beruházási összeg. Ezért hitelt kell felvenni. Honnét vesszük fel a hitelt? Ahol kedvező feltételekkel adnak. Ki adott kedvező feltételekkel hitelt? Az oroszok. Ez nem politikai szimpátia kérdése, ez egy pragmatikus dolog. Tudjuk, láttuk, tapasztaltuk, hogy mit jelentett nekünk az IMF kölcsön.

Még egy dolog. A hazai villamos energia ipar szinte teljesen leépült, kivéve Paksot, mert a privatizáció következtében nem történtek fejújítások, fejlesztések. Leépült az egész energetikai tervező rendszer, a kutatóintézeteknek a rendszere, a gyártás, nincs kazán-, nincs turbinagyártás, stb. Hosszú idő telt el. Egyetlen terület van, az pedig az atomenergetika, ahol a szükséges szellemi potenciál, tervezési, üzemeltetési tapasztalat, világszínvonalú tapasztalat megvan. Ez pedig a Paks. Amikor ennek a kapacitásnak a bővítése felmerül, akkor egyetlen kézenfekvő dolog van, hogy ezt az ismert, de még fejlettebb, technológiával folytassuk. A mostani tervezett blokkok már 3⁺ generációsak, tehát biztonságosak, amihez már a megfelelő szakmai háttér megvan. Mind az egyetemen az oktatásban, mind a kutatóintézetben, a KFKI-ban, ill. annak a jogutódjában megvan az a bázis, amelyben világszínvonalon vagyunk. Ami az üzemeltetést illeti az nagyon fontos, hogy piacképes termék az a tudás, ami Pakson megvan és ezt más országokban is értékesíteni lehet. Ez egy nagyon fontos dolog.

Az atomenergia – csúnya szóval mondva – kvázi hazai energiaforrás. Miért? Azért, mert a hasadóanyagból több évre lehet tartalékot képezni, most is két évre való tartalék van, kis helyen elfér és ez az üzemanyag pedig, olyan üzemanyag, amit elvileg nem csak az oroszoktól lehet beszerezni, máshol is gyártanak ilyen üzemanyagot. Igaz, hogy elég nehéz azt adaptálni, de ennek az elvi lehetősége

fennáll. És még valami. Ez az atomerőmű magyar tulajdonú erőmű lesz. Ez államilag garantált hitelből épül, de magyar lesz. Tehát ez olyan villanyt termel, amivel mi rendelkezünk.

P.E.: Magyarán mi szabjuk meg az árát is. Ehhez kell alkalmazkodni a többi erőmű tulajdonosának. Erre gondol?

J.M.: Az ár kérdése két szempontból is érdekes. Most az Unió azzal okoskodik, hogy el akarja venni az államnak azt a jogosítványát, hogy a villany árát ő határozza meg. Ez ellen természetesen, mint ahogy miniszterelnök úr is kifejtette, harcolni kell. Ez az egyik, hiszen az lehetetlen, hogy azokat az eredményeket, amiket elértünk idehaza, azaz, hogy megfizethetővé tettük ezeket a szolgáltatásokat, most elvegyék tőlünk. De van egy másik aspektusa is ennek, nevezetesen az, hogy az ellenpropagandában – én úgy szoktam őket nevezni, hogy a hozzá nem értés magabiztosságával hirdető – úgy jelenik meg Paks, hogy ez a villany nagyon drága lesz, nem térül meg, stb. Ezzel kapcsolatban szeretném elmondani, hogy mi lesz itt 20-30 év múlva, senki nem tudja megmondani. Aki ezeket megmondja, az önjelölt jó. Ennek semmi értelme nincs. A mai világban, aki egyáltalán itt él és aki nem csak néz, hanem lát is, az pontosan tudja, hogy itt, ebben a globalizált világban egy biztos van, a bizonytalanság. Az, fennáll. Azért mondhatnék, de majd később mondok is, két számot.

P.E.: Tessék mondani!

J.M.: Most nagyjából olyan 50, 80 Euro/MWh a villany nagykereskedelmi ára, de elment 100-ig is. Az atomerőmű esetében a gazdasági számítások 52 Euro/MWh árat vettek figyelembe. Ez egy mostani szám és példa lehet arra, hogy miről beszélünk.

P.E.: Hát ez már önmagában is majdnem a fele!

J.M.: Igen, de nem ez a fő érv. A fő érv az, hogy nem vagyunk abban a választási helyzetben, hogy különféle technikailag, üzembiztonságilag azonos változatok közül az olcsóbbat válasszuk, mert nincsen változat és nincsen olcsóbb sem. És tudjuk, hogy a tőke nem vállal felelősséget a szolgáltatásért, de az államnak kötelessége felelősséget vállalni. Ezért a felelős állam a társadalmi szükségletek kielégítésének a szándékával kénytelen vállalni ezt a felelősséget. Csak példaként említem meg, hogy emiatt kényszerült Nagy-Britannia kormánya is az atomerőmű létesítése érdekében évtizedekre előre árat vállalni. Tehát itt nem arról van szó, hogy mostan rossz a kormány, nem rossz a kormány, stb. Arról van szó, hogy sajnos az un. politika, és főleg ezek az un. demokratikus mini pártok lezüllesztették ezt a kérdést olyan szakmaiatlan, megalapozatlan szintre, ami oda vezet, hogy felmerül az a kérdés, hogy ebben az ügyben népszavazást tartsanak. Én ma reggel belenéztem a sajtófigyelőbe és látom, hogy öt kérdést megfogalmaztak az LMP-sek, de már

gondolkodnak a hatodikon. Szerkesztő úr utalt arra, hogy mennek a falig, sőt még a falon túl is elmennek – remélem ott is maradnak. Ez egy kabaré! Hogy lehet, hogy az ipart, az életünket befolyásoló fontos kérdésről, amiben máris késésben vagyunk, hiszen csak mások segítségével tudjuk magunkat fenntartani, ilyeneket lehet beszélni.

P.E.: Igen, tehát van olyan terület, amit nem kellene bevinni a napi politikába, főleg azután, hogy ebben a kérdésben megegyezés volt.

J.M.: Igen. Ez is azon kevés kérdések közé tartozott, amiben egy politikai konszenzus alakult ki már korábban. Ez a téma nem a Fidesz kormány idejében kezdődött. Egyetértés volt abban, hogy az ország biztonságos ellátása érdekében az atomerőmű fejlesztésére szükség van.

P.E.: Józan ésszel nem is tud az ember másra gondolni az érvek mentén.

J.M.: Majd a konszenzushoz való hozzáállás elkezdett változni. Eléggé árulkodó dolog volt az, hogy saját korábbi döntéseikkel a politikusok egy része szembefordul, lásd legutóbb az olimpia kérdése. Azt is mondhatnám, hogy már ezt megszoktuk. De meg lehet ezt szokni? Tessék mondani, olyan emberek, akik azt mondják magukról, hogy ők vezetni akarják az országot, mert mások – szerintük – rosszul vezetik. Azok pedig, akik vezetőknek készülnek, azok ilyen jellemtelenül, ilyen megalapozatlan dolgokkal jönnek elő. Sajnos az egész globalizációs politikára jellemző az, hogy a szakmaiság háttérbe szorul. A szakmaiságot felülírja a politika és sajnos az un. szakértők egy része is – jelentős részben egzisztenciális okokból – beáll a politika mögé, mert ebből lehet megélni. Erre riasztó példák vannak.

P.E.: A rövid szünet után folytatjuk. Ott hagytuk abba, hogy néha megdöbbenő véleményváltozások vannak olyan politikusoknál, akiknél nem is számított volna rá az ember. Számomra a legmegdöbbenőbb politikus, akit úgy hívnak, hogy Angela Merkel, aki atomfizikusként végzett. Nemrég az egyik műsorban beszélt valaki arról, hogy milyen komoly tudományos munkát is végzett, elfogadták a munkát és utána ő azt mondja, hogy leépíti az atomerőműveket, mert Fukusimában történt egy olyan eset, ami messze meghaladta azt, amire valaha is egyáltalán számítani lehetett. Józan ésszel én arra gondoltam, hogy ez az asszony meg tudja majd győzni az embereket, hogy miről van szó, de nem, bedőlt ennek és most a megújuló, meg egyéb forrásokat támogatják, emiatt ugye óhatatlanul megemelkedik az elektromos energiának az ára, stb. De lehet, hogy Ön talán jobbakat is tud, pontosabban rosszabbakat is tud mondani erre.

J.M.: Ez természetesen jó példa, hiszen politikusi minőségben köszönő viszonyban sincs a működése, a cselekedete azzal, mint amihez szakemberként talán ért. Ez egy jó példa arra, hogy ma a politikát nem a szakmaiság irányítja. Egyébként pedig Bibónak volt egy ilyen mondása: Európának a fejlődését nagyban elősegítette, hogy

adtak valamit a tudományos elvekre. Tehát a tudomány nem volt a politika szolgáló leánya. Nem úgy, mint most, mert most a tudományt is „demokratikus eszközökkel” művelik.

P.E.: Te jó ég! Mit jelent ez?

J.M.: Ez azt jelenti, hogy az ENSz égisze alatt Párizsban összeültek a Klíma Csúcson, ahol a politikusok megszavazták, hogy 2 Celsius fok alatt tartják az átlaghőmérséklet-emelkedést. És persze az emelkedés oka a széndioxid. De ebbe én most nem akarok belemenni.

P.E.: Valamennyire belemehetünk, mert ez jól példázza az örületet.

J.M.: Én természetesen ezzel a klíma hisztériával nem azonosulok és ezt én egy félrevezető politikai manővernek tartom.

P.E.: Ön a tanácsadója Donald Trump amerikai elnöknek? Ő is azt mondta, hogy nem bízik ebben.

J.M.: Ő nem csak, hogy nem bízik, hanem ő a Fehér Házba való beköltözése után hamarosan levetette a kormányzati portálokról ezeket a CO₂ témákat. Azután az un. tudósok annyira felháborodtak ezen, hogy a Föld Napjára, április valahányadikára, tüntetést szerveznek.

P.E.: A tudósok!?

J.M.: Igen. A tudósokat viszik az utcára, vagy akarják vinni az utcára, mert az új politika állítólag kétségbe vonja a tudományos elveket. Csak zárójelben jegyzem meg, hogy egyáltalán nincs konszenzus a tekintetben — és ez a legfinomabb, amit mondhatok — hogy a széndioxidnak bármiféle hatása lenne a légkör felmelegedésére. Arra viszont tökéletesen jó, hogy aktuális félelemben tartsa a világot. Gondoljuk meg, hogy a II. világháború után az atombomba, az atom volt az, amivel félelemben lehetett tartani a világot. A hatalomnak ugyanis mindig egy fontos eszköze a félelemkeltés. Most az utóbbi időben ezt a klíma és a széndioxid vette át. És, hogy ez mennyire veszélyes dolog, erre most mondok egy friss példát. Ha a kedves hallgatók felmennek az Akadémiának a honlapjára, akkor ott találnak egy sajtószemlét arról, hogy ez a Trump milyen csúnyán szembemegy a tudománnyal. És ezt a Magyar Tudományos Akadémia leközlö. Hát ide jutottunk, hogy az MTA ebben a kérdésben ilyet megjelentett! Mi a célja ennek? A magyar tudománynak is vannak olyan szaktekintélyei, mondok hirtelen két akadémikust, a Szarka László és Reményi Károly akadémikusokat említem, akiknek írásaik jelentek meg erről a kérdéskörrel. De itt van Miskolci Ferenc az Amerikában élő magyar klimatológus kutató, aki az előzőekkel együtt kétségbe vonják ennek a teóriának a valódiságát. Ezek ellenére a Magyar Tudományos Akadémia honlapján mindez szerepel. Mint

ahogy az is megtörtént a Magyar Tudományos Akadémián, hogy atomenergia ügyben tartottak egy szakmai konferenciát és ott megjelent Sólyom László volt államelnök úr és tartott egy atomenergia ellenes bevezető beszédet, majd a beszéde után távozott. Én akkor nem tudtam mást tenni, minthogy megkértem a kollégámat, aki nekünk videót szokott készíteni, majd az egyik alelnökünkkel, Kacsó András úrral, az Akadémia folyosóján készítettünk egy interjút és minősítettük az egész helyzetet, hogy egy ilyen politikai beszéd hogyan kerül a Tudományos Akadémiára és feltettük a honlapunkra. Az Akadémiának csak tudományos, szakmai kérdésekkel szabadna foglalkoznia és pártatlanul, olyan formában, hogy mind a két véleményt kellene ismertetni. Az sem ártana, hogy ezt a „modern tudatlanságot”, ami hazánkban is kialakult, hogy a természettudományos ismeretek teljes hiánya alapozza meg azt, hogy szinte mindent be lehet adni az embereknek, és hangzatos jelszavakkal, lózungokkal lehet helyettesíteni azt a minimálisan szükséges fizikai, természettudományos ismeretet, ami egy átlagembernél is meg kellene, hogy legyen.

P.E.: Valahogy azt érzem, hogy az emberek a napi közbeszédben is úgy hivatkoznak dolgokra, ahogy Ön mondta, „modern tudatlansággal”, hogy ők beszélnek arról, hogy bemutat, kimutat ezt, azt, amazt és mindezek ilyen jelszó szinten maradnak, de ezt nagyon komolyan mondják. Szeretik az emberek magukat nagyon okosnak gondolni és olyanokról véleményt mondani, aminél jobb lenne, ha nem mondanának semmit. Nem tudom, hogy mennyire korrekt, amit mondok.

J.M.: Néhai Szergényi István barátomnak van egy nagyon csodálatos könyve, ami két éve jelent meg, „Energia, civilizáció, szintézis igény” a címe. Ebben a könyvben elmondja, hogy ennek a civilizációnak a hajtóanyaga az energia. Fejtegeti azt is, hogy a humán tudományok és a természettudományok az utóbbi évtizedben, évszázadban elszakadtak egymástól. Igazából a tudományosság tulajdonképpen egy keresés, az ember meg akarja érteni a világot. De ennek egyformán alanya kell, hogy legyen a természettudományos rész, a fizikai valóság, a tapintható materiális rész és ennek a törvényei. De a tudományosságnak ugyanígy része a humán oldal, a világról alkotott képünk, a filozófia, a lelkünk. Ez a két tudományosság egyre inkább mesterségesen van elszakítva egymástól és ez igen nagy baj. És még van egy baj, hogy az alakult ki az évtizedek, évszázadok során, hogy az emberekre nagyobb befolyással vannak a humán területnek a tudósai, mondhatnám, ott kisebb a kockázat. És ez mind a mai napig így van. Valamikor éppen olyan fontos volt a fizikai törvényeknek, a termodinamikai törvényeknek a megtanulása az iskolában, mint az alapvető filozófiai ismereteknek a megtanulása. Ma ez nincs így. Ez a világ úgy van megalkotva, hogy egyensúlyban legyen, és olyan erők kormányozzák ezt a világot, amiket mi nem tudunk befolyásolni.

Szerényebbnek kellene lenni és keresni kellene a megoldást. De tisztességen és jó szándékkal és azzal a céllal, hogy próbáljuk rendezettebbé tenni a világot, miközben minden, ami történik a világon, kezdve az energiaátalakítástól, entrópia növekedéssel jár, a rendezetlenségnek a növekedésével jár. Ha azt akarjuk, hogy ez a civilizáció, a mi világunk, vagy a mi létünk fennmaradjon, akkor nekünk a

rendezettség irányába kellene lépnünk. És had mondjam ki, ha már idekanyarodtunk, hogy van egy fontos, a legfontosabb energiaforrás, ezt pedig úgy hívják, hogy szeretet. Ez az egyetlen igazi, valódi, önzetlen, entrópia növekedést nem okozó energiaforrás.

P.E.: Mondja ezt egy mérnök?

J.M.: Igen, egy mérnök, mert én is valamikor azt hittem, hogy a mérnökök megváltják a világot. De, azután rájöttem, hogy nem a mérnökök váltják meg a világot, ez már megtörtént. Csak ezt el kellene fogadni szerényen és arra kellene törekedni, hogy a szeretet jegyében igyekezzünk egymás életét jobbá tenni. Tessék mondani, ami most történik, ez a népszavazási dolog, e mögött szeretet van? Mi van e mögött? Egészen más indulatok, érzelmek vannak mögötte, amit én se vállalok, mint keresztény ember.

P.E.: Most már csak két percünk, vagy annyi se maradt. Milyen esélyt lát arra, hogy megvalósul Paks II., amiről szólt ez a műsor, és amire nagy szükség van? Ugyanakkor akadályozzák az Európai Unió részéről is. Ott is ezt az áramimportot szorgalmazva. De lehet, hogy mire adásba kerül, ez a műsor ez a probléma megoldódik, és akkor örülünk neki. Ön milyen esélyt lát erre?

J.M.: Maximális esélyt, mert nincs más lehetőségünk. Ha normálisan viselkedünk és szerencsére most olyan kormányunk van, amely a nemzet fennmaradása érdekében politizál, akkor persze, hogy van esélyünk és mindent meg kell tenni és én abban reménykedem, és ezért örülök annak, hogy mindezt elmondhattam, mert akkor hátha nagyon picikét, ahogy ezt műszaki emberek mondják delta-picikét segítetttem a tisztánlátásban. Ha pedig a hallgatók közül valaki úgy érzi, hogy van abban valami, amiket én itt elmondtam, akkor ne tartsa meg magának, mondja el a szomszédjának is. A minap egy ismerősöm azt mondta, hogy ő a piacon találkozott valakivel, aki nagyon nyomta ezt az atomerőmű ellenes szöveget. Akkor a tőlem hallottak alapján mondott néhány mondatot és azt mondta az illető, hogy neki ezt soha senki nem mondta, és megváltozott a véleménye. Tehát azért van ilyen csoda is. És ez a felelősségünk, hogy ezt mondogassuk és minden alkalmat erre meg kell ragadni, hogy ezt tegyük. És az én kis egyesületem is, az Energiapolitika 2000 Társulat, hogy egy kis reklámot csináljak neki, ezzel foglalkozik. Mi tudjuk, hogy mi picik vagyunk, de azt a keveset, ami ránk van bízva, ami a fejünkben és a szívünkben van, azt meg kell tenni. Soha nem adjuk fel.

P.E.: Köszönjük szépen. És köszönöm szépen, hogy ennek jegyében eljött ide és elmondta mindezt a hallgatóinknak. Járosi Mártont, az Energiapolitika 2000 Társulat elnökét hallották.

J.M.: Én is köszönöm a lehetőséget.